

аспектів цієї проблеми. Тільки в цьому випадку можна очікувати на позитивні результати від реалізації державно-приватного партнерства. Вирішення даних задач не може бути здійснене без активного формування конкурентного середовища, чому сприяє залучення української економіки до процесів глобалізації. Саме усвідомлення необхідності приділення уваги держави (як на доктринальному, так і на законодавчому рівні) до проблеми державно – приватного партнерства як інструменту формування інноваційної економіки дозволить, на нашу думку, створити ефективний інституціональний механізм співробітництва між державними та приватними партнерами.

Література:

1. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010р.
2. Взаимодействие власти и бизнеса: сущность, новые формы и тенденции, социальная ответственность/Ш.М. Валитов, В.А. Мальгин; Федеральное агентство по образованию, Казанский гос. финансово-экон. ин-т. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 207с.
3. Дерябина М. Государственно – частное партнёрство: теория и практика// Вопросы экономики. 2008. №8 с. 61-77
4. Шахмалов Ф. Собственность и власть. М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2007. 412с.

Білоусов Євген Миколайович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», провідний науковий співробітник
НДІ ПЗІР НАПрН України

В.Ю. Уркевич

ДЕРЖАВНА АГРАРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Статтю 7 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 р., № 2411-VI визначено, що основними засадами внутрішньої політики в економічній сфері серед іншого є: створення умов для відродження українського села, ефективного використання земель сільськогосподарського призначення, формування конкурентоспроможного агропромислового комплексу,

збільшення його експортного потенціалу, гарантування продовольчої безпеки держави, забезпечення високого рівня якості сільськогосподарської продукції та продовольства, формування прозорого ринку такої продукції. Звідси державна аграрна політика є окремим складником внутрішньої економічної політики України.

Окремі приписи щодо державної аграрної політики вміщено у Законі України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18 жовтня 2005 р., № 2982-IV. У статті 1 Закону встановлено, що основні засади державної аграрної політики спрямовані на забезпечення сталого розвитку аграрного сектору національної економіки на період до 2015 року, системності та комплексності під час здійснення заходів з реалізації державної аграрної політики всіма органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Державна аграрна політика базується на національних пріоритетах і враховує необхідність інтеграції України до Європейського Союзу та світового економічного простору. Отже, у даний час основні засади державної аграрної політики закріплено лише тимчасово, на період до 2015 року.

Основними складовими державної аграрної політики є комплекс правових, організаційних і економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування аграрного сектору економіки, розв'язання соціальних проблем сільського населення та забезпечення комплексного і сталого розвитку сільських територій. Основні засади державної аграрної політики поширюються на сільське та рибне господарство, харчову промисловість і перероблення сільськогосподарських продуктів, аграрну науку і освіту, соціальну сферу села, їх матеріально-технічне та фінансове забезпечення.

Законом чітко визначена мета державної аграрної політики. Згідно ст. 2 державна аграрна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей: (а) гарантування продовольчої безпеки держави; (б) перетворення аграрного сектору на високоефективний, конкурентоспроможний на внутрішньому та зовнішньому ринках сектор економіки держави; (в) збереження селянства як носія української ідентичності, культури і духовності нації; (г) комплексний розвиток сільських територій та розв'язання соціальних проблем на селі. Яким же чином ці цілі можуть бути досягнуті?

Продовольча безпека визначається законодавством України як захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєдіяльності (п. 2.13 ст. 2 Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24 червня 2004 року №

1877-IV, Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року № 1158). Звісно досягнення продовольчої безпеки країни, гарантування її продовольчої незалежності (самозабезпечуваність основними продуктами харчування на рівні не менше ніж 70%) є головною метою державної аграрної політики України. Проте держава має забезпечити виробництво сільськогосподарської продукції й продуктів харчування не лише достатньої кількості, але й належної якості. У цій частині особливої значущості набуває поширення в Україні органічного виробництва, яка має значний потенціал у зазначеній сфері аграрного виробництва.

Перетворення аграрного сектору на високоефективний, конкурентоспроможний на внутрішньому та зовнішньому ринках сектор економіки держави можливо шляхом вжиття низки заходів, зокрема інноваційно-інвестиційного характеру. Тут якраз і йдеться про необхідність впровадження та поширення у практику аграрного господарювання інновацій, нових методів вирощування сільськогосподарської продукції рослинного й тваринного походження, прогресивних методів переробки аграрної сировини, використання відходів сільськогосподарського виробництва з метою отримання комерційного ефекту. Задля цього потрібні відповідні інвестиції. Як зазначає академік В.І. Семчик, АПК України потребує щонайменше 400 мільярдів гривень [1].

Завдання збереження селянства як носія української ідентичності, культури і духовності нації тісно пов'язано з комплексний розвитком сільських територій та розв'язанням соціальних проблем на селі. Ці проблеми є найгострішими. Наводять такі дані: якщо в 1990 р. середньорічна чисельність працівників у сільськогосподарських підприємствах становила понад 4,9 млн. осіб, то в 2010 році – лише 698 тис. осіб або в сім разів менше. Унаслідок обмеженості економічної діяльності у сільській місцевості, високого рівня безробіття й бідності сільських домогосподарств майже 8 тис. сільських поселень (28%) деградують і втратили можливість самовідтворення, понад 120 сільських районів (24,5%) охоплено демографічною та поселенською кризою [2].

З метою вирішення соціальних проблем на селі та сталого розвитку сільських територій можна запропонувати використання механізмів державно-приватного партнерства. Європейській досвід свідчить, що держава виділяє, наприклад, на забудову сільської місцевості 40-50% коштів, а решту надають приватні особи. Завдяки цьому підприємець отримує пільги в оподаткуванні, що його і зацікавлює. Також приватна особа може отримати земельні ділянки під забудову в межах відповідного населеного пункту. Більше того, на переконання

окремих експертів, використання механізму державно-приватного партнерства є єдиним шляхом відновлення та розвитку соціальної інфраструктури села. Завдяки цьому держава забезпечить відновлення та розвиток соціальної сільської інфраструктури, а приватні особи отримують податкові та інші пільги, можливість розвивати власний бізнес на певній території.

Проведене дослідження дозволяє підсумувати, що державна аграрна політика України має бути спрямована передусім на гарантування продовольчої безпеки держави, комплексний та сталий розвиток сільських територій. Слід внести зміни до ст. 2 Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» з метою уточнення шляхів досягнення стратегічних цілей названої політики, а також опрацювати її подальші засади на період після 2015 року.

Література:

1. Семчик В.І. Правове регулювання інвестицій у сільське господарство / В.І. Семчик // Аграрне право України: підручник / за заг ред. В.М. Єрмоленка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – С. 476.
2. Збарський В.К. Сталий розвиток сільських територій: проблеми і перспективи / В.К. Збарський // Економіка АПК. – 2010. – № 11. – С. 129-135.

Уркевич Віталій Юрійович – доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник НДІ ПЗІР НАПрН України, доцент кафедри земельного та аграрного права НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Л.С. Шевченко

ПІДПРИЄМНИЦЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ: КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

Концепція «підприємницького університету» (*entrepreneurial university*) сформувалася в зарубіжних країнах наприкінці індустріальної епохи. При цьому одні автори мають на увазі університет, який використовує інноваційні методи навчання та тісно взаємодіє з промисловістю, де запроваджуються розробки університетських учених; у інших ідеться про ВНЗ, здатний комерціалізувати результати своєї діяльності і залучити додаткові фінансові ресурси.